

Czwartek, 14 marca 2019 r.

P8_TA(2019)0218

Utworzenie Europejskiego Funduszu Walutowego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Walutowego (COM(2017)0827 – 2017/0333R(APP))

(2021/C 23/86)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Walutowego (COM(2017)0827),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej Unii Europejskiej ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie poprawy funkcjonowania Unii Europejskiej dzięki wykorzystaniu potencjału Traktatu z Lizbony ⁽²⁾,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie propozycji reformy unii gospodarczej i walutowej (UGW),
- uwzględniając pismo przewodniczącego Eurogrupy do przewodniczącego Rady Europejskiej z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie dalszego pogłębiania UGW i oświadczenie ze szczytu strefy euro z dnia 29 czerwca 2018 r. o reformie Europejskiego Mechanizmu Stabilności (EMS),
- uwzględniając sprawozdanie Eurogrupy dla przywódców o pogłębianiu unii gospodarczej i walutowej z dnia 4 grudnia 2018 r.,
- uwzględniając oświadczenie ze szczytu strefy euro z dnia 14 grudnia 2018 r.,
- uwzględniając wspólne stanowisko z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie przyszłej współpracy między Komisją Europejską a EMS,
- uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Walutowego ⁽³⁾,
- uwzględniając opinię nr 2/2018 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z dnia 18 września 2018 r. pt. „Analiza dotycząca kontroli i rozliczalności w odniesieniu do wniosku z dnia 6 grudnia 2017 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Walutowego osadzonego w unijnych ramach prawnych”,
- uwzględniając sprawozdanie pięciu przewodniczących z dnia 22 czerwca 2015 r. dotyczące dokończenia budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej, białą księgę Komisji z dnia 1 marca 2017 r. w sprawie przyszłości Europy oraz dokument Komisji z dnia 31 maja 2017 r. otwierający debatę na temat pogłębiania unii gospodarczej i walutowej,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzmocnienia europejskiej demokracji w przyszłej unii gospodarczej i walutowej (UGW) ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie dochodzenia w sprawie roli i działań trojki (EBC, Komisja i MFW) w odniesieniu do objętych programem państw strefy euro ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie mechanizmu zdolności fiskalnej dla strefy euro ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 201.

⁽²⁾ Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 215.

⁽³⁾ Dz.U. C 220 z 25.6.2018, s. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 96.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 378 z 9.11.2017, s. 182.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 235.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0226.

Czwartek, 14 marca 2019 r.

- uwzględniając art. 99 ust. 5 Regulaminu,
 - uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Budżetowej i Komisji Gospodarczej i Monetarnej zgodnie z art. 55 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie wstępne Komisji Budżetowej i Komisji Gospodarczej i Monetarnej oraz opinie przedstawione przez Komisję Kontroli Budżetowej i Komisję Spraw Konstytucyjnych (A8-0087/2019),
- A. mając na uwadze, że wprowadzenie euro jest jednym z najważniejszych politycznych osiągnięć projektu europejskiego oraz kamieniem węgielnym budowy UGW;
- B. mając na uwadze, że kryzys finansowy i gospodarczy ujawnił słabości struktury euro, zwracając tym samym uwagę na pilną potrzebę szybkiego pogłębienia UGW oraz umocnienia jej demokratycznej rozliczalności i przejrzystości;
- C. mając na uwadze, że euro zapewnia obywatelom UE ochronę i możliwości; mając na uwadze, że silna i stabilna strefa euro ma zasadnicze znaczenie dla jej członków oraz dla całej UE;
- D. mając na uwadze, że członkostwo we wspólnym obszarze walutowym wymaga przestrzegania wspólnych zasad i wypełniania wspólnych zobowiązań, jak te określone w pakcie stabilności i wzrostu, a także wspólnych narzędzi reagowania na poważne wstrząsy gospodarcze i finansowe oraz wspierania odpowiedzialności, solidarności i pozytywnej konwergencji społeczno-gospodarczej; mając na uwadze, że Porozumienie ustanawiające Europejski Mechanizm Stabilności (Porozumienie ustanawiające EMS) przewiduje jasne powiązanie z europejskimi mechanizmami nadzoru makroekonomicznego, w szczególności poszanowanie zasad paktu stabilności i wzrostu, w tym jego klauzul elastyczności, oraz wdrożenie trwałych i sprzyjających włączeniu społecznemu reform strukturalnych; mając na uwadze, że ograniczanie ryzyka i podział ryzyka powinny iść ze sobą w parze przy pogłębianiu UGW;
- E. mając na uwadze, że utworzenie Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EFSF) i jego późniejsze przekształcenie w Europejski Mechanizm Stabilności (EMS) stanowiło istotny krok w kierunku utworzenia europejskiego mechanizmu zarządzania kryzysowego, który pomaga wzmocnić UGW i zapewnić wsparcie finansowe dla kilku europejskich krajów dotkniętych kryzysem;
- F. mając na uwadze, że międzyrządowy charakter EMS ma wpływ na proces decyzyjny stosowany w ramach mechanizmu, a zwłaszcza na jego zdolność do szybkiego reagowania na wstrząsy gospodarcze i finansowe;
- G. mając na uwadze, że przyszłe włączenie EMS do ram prawnych UE nadal powinno być rozumiane jako element projektu dokończenia UGW;
- H. mając na uwadze, że obecna debata na temat przyszłości Europy i UGW uwidoczniła różnice w poglądach politycznych państw członkowskich na temat przyszłości EMS w perspektywie długoterminowej, lecz jednocześnie zapewnia solidną podstawę do poczynienia istotnego, pierwszego kroku w stronę wzmocnienia roli mechanizmu, rozwoju jego narzędzi finansowych oraz zwiększenia jego efektywności i demokratycznej rozliczalności w ramach reformy EMS; mając na uwadze, że dyskusja na temat pogłębienia UGW powinna zaowocować politycznym rozwiązaniem dla reformy EMS;
- I. mając na uwadze, że w perspektywie krótkoterminowej reforma EMS powinna przyczynić się do budowy unii bankowej, zapewniając odpowiedni wspólny fiskalny mechanizm ochronny dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji;
1. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji z dnia 6 grudnia 2017 r. dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Walutowego i uważa go za użyteczny wkład w aktualną debatę dotyczącą przyszłości Europy, pogłębienia UGW i reformy EMS; z zadowoleniem przyjmuje zwłaszcza zaproponowane przez Komisję włączenie EMS do porządku prawnego UE;
2. zauważa, że funkcje, które ma pełnić zreformowany EMS, będą dotyczyć polityki gospodarczej oraz że nazwa „Europejski Fundusz Walutowy” może być myląca; zauważa, że w swojej opinii z dnia 11 kwietnia 2018 r. EBC zasugerował, że następca EMS powinien zachować nazwę „EMS”; w związku z powyższym wzywa do odpowiedniej i dogłębnej oceny skutków wyboru nazwy dla zreformowanego EMS, aby zapewnić możliwie najmniejszy wpływ na sprawne funkcjonowanie zreformowanego EMS; sugeruje, aby EMS zachował swoją obecną nazwę, która jest uznawana na rynku kapitałowym, co jasno wskaże, że polityka pieniężna strefy euro pozostaje kompetencją EBC;

Czwartek, 14 marca 2019 r.

3. podkreśla, że prawidłowe funkcjonowanie UGW jest wspierane przez istnienie instytucji służącej jako „pożyczkodawca ostatniej instancji”; zauważa w tym kontekście pozytywny wkład EMS w łagodzenie niedoskonałości struktury instytucjonalnej UGW, w szczególności przez zapewnianie wsparcia finansowego kilku państwom członkowskim dotkniętym światowym kryzysem finansowym i kryzysem zadłużeniowym;

4. przypomina swoje poprzednie stanowiska popierające włączenie EMS do ram prawnych UE, dzięki czemu mechanizm stałby się pełnoprawnym organem UE; nalega, aby to włączenie uwzględniało również rolę parlamentów narodowych i było nadal postrzegane jako element projektu budowania UGW; uważa, że takie włączenie pozwoliłoby na zarządzanie zgodnie z metodą wspólnotową, zapewniłoby pełną spójność zasad i obowiązków fiskalnych, ułatwiłoby koordynację polityki gospodarczej i fiskalnej oraz zwiększyłyby legitymację i rozliczalność demokratyczną za pośrednictwem Parlamentu Europejskiego;

5. podkreśla, że jeżeli w przyszłości zostaną zaangażowane środki z budżetu UE, Parlament powinien mieć uprawnienia polityczne do egzekwowania wszystkich mających zastosowanie praw do kontroli budżetowej w odniesieniu do EMS w ramach procedury udzielania absolutorium; zauważa, że w takim przypadku Europejski Trybunał Obrachunkowy powinien zostać uznany za niezależnego audytora zewnętrznego i powinien otrzymać jasną i formalną rolę w procedurze udzielania absolutorium;

6. przypomina o prerogatywach parlamentów narodowych w zakresie nadzoru fiskalnego i demokratycznego; uważa, że należy jeszcze bardziej usprawnić kontrolę, jaką nad zreformowanym EMS sprawują parlamenty narodowe i Parlament Europejski; uważa, że parlamentom narodowym powinno przysługiwać prawo do uzyskania informacji na temat działalności EMS oraz do podjęcia dialogu z dyrektorem zarządzającym zreformowanego EMS;

7. odnotowuje, że wniosek Komisji wywołał żywą dyskusję na temat jego skutków politycznych, finansowych i prawnych; podkreśla jednak, że wspomniana debata na temat długoterminowej wizji struktury instytucjonalnej EMS nie powinna opóźnić wykonania pilnych działań wymaganych w celu wzmocnienia i egzekwowania demokratycznej rozliczalności UGW i jej zdolności do promowania stabilności finansowej i konwergencji oraz reagowania na wstrząsy gospodarcze; dlatego wzywa do przeprowadzenia konstruktywnej reformy EMS w perspektywie krótkoterminowej w drodze przeglądu Porozumienia ustanawiającego EMS, co nie wyklucza bardziej ambitnych zmian w przyszłości;

8. podkreśla, że główną misją zreformowanego EMS nadal powinno być zapewnianie przejściowej pomocy finansowej państwom członkowskim, które jej potrzebują, w oparciu o szczegółowe warunki uzgodnione w programach dostosowawczych oraz z uwzględnieniem wniosków wyciągniętych z poprzednich programów pomocy finansowej zarządzanych przez Komisję, Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) i EBC; podkreśla, że zreformowany EMS musi w tym celu dysponować odpowiednią mocą sprawczą, dlatego sprzeciwia się wszelkim próbom zmiany zreformowanego EMS w instrument przeznaczony wyłącznie dla banków lub ograniczenia jego zdolności finansowej do wspierania państw członkowskich;

9. przypomina, że wachlarz instrumentów finansowych dostępnych na potrzeby EMS powinien zostać ulepszony i być dostępny dla zreformowanego EMS, co obejmuje możliwość udzielania wystarczającej zapobiegawczej pomocy finansowej, aby zapewniać państwom członkowskim dostęp do pomocy jeszcze przed wystąpieniem znacznych trudności w pozyskiwaniu środków na rynku kapitałowym; broni dostępu do ostrożnościowej warunkowej linii kredytowej (PCCL) na podstawie listu intencyjnego i z zastrzeżeniem mających zastosowanie kryteriów; zauważa, że te narzędzia finansowe muszą być wykorzystywane do pomocy państwom członkowskim w przypadku poważnych wstrząsów gospodarczych i finansowych; przypomina, że pomoc finansowa zapewniana państwom członkowskim może być uzupełniona w przyszłości instrumentem budżetowym na rzecz konwergencji i konkurencyjności w celu wspierania stabilizacji gospodarczej i finansowej, inwestycji i pozytywnej konwergencji społeczno-gospodarczej w strefie euro;

10. podkreśla, że UGW obejmuje wszystkie państwa członkowskie UE, z których wszystkie, z wyjątkiem Danii i Zjednoczonego Królestwa, są zobowiązane do przyjęcia euro i przystąpienia do strefy euro, oraz że wszelki EMS powinien zatem być otwarty na uczestnictwo wszystkich państw członkowskich UE;

11. uważa, że zreformowany EMS powinien odgrywać ważniejszą rolę w zarządzaniu programami pomocy finansowej, wspólnie z Komisją i w bliskiej współpracy z EBC, zapewniając w stosownych przypadkach większą autonomię ram instytucjonalnych UE, bez uszczerbku dla odpowiednich partnerstw z innymi instytucjami, zwłaszcza z MFW;

Czwartek, 14 marca 2019 r.

12. podkreśla, że zreformowany EMS powinien dysponować własną wiedzą fachową w celu tworzenia i oceny elementów wymaganych przez jego statut; podkreśla jednak, że ocena wniosków o pomoc finansową dokonywana przez EMS oraz proces podejmowania decyzji w ramach tego mechanizmu odnośnie do struktury programów dostosowawczych, we współpracy z innymi instytucjami, nie powinny w żaden sposób zastępować ani powielać normalnego nadzoru makroekonomicznego i fiskalnego przewidzianego w zasadach i przepisach fiskalnych UE, który powinien pozostać wyłączną kompetencją Komisji;

13. uważa, że ewentualne przyszłe programy dostosowawcze powinny uwzględniać skutki społeczne proponowanych środków, również w porównaniu z długoterminowym wpływem braku zmian politycznych, w świetle wcześniejszej i wnikliwej oceny skutków społecznych;

14. podkreśla potrzebę zapewnienia wydajnej procedury podejmowania decyzji w zreformowanym EMS, w szczególności w sytuacjach wymagających pilnej reakcji; w tym kontekście wzywa do oceny obecnej sytuacji w zakresie struktury zarządzania;

15. wzywa do szybkiej reformy EMS, która również na nowo zdefiniuje jego rolę, funkcje i narzędzia finansowe, tak aby zreformowany EMS mógł oferować pomoc na utrzymanie płynności finansowej w przypadku restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz służyć jako fiskalny mechanizm ochronny dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji; wzywa do uruchomienia wspólnego mechanizmu ochronnego, na uzgodnionych warunkach, jak najszybciej do 2020 r., a w każdym razie przed 2024 r.;

16. podkreśla zagrożenia wynikające z opóźnień w pogłębianiu unii bankowej; przyjmuje z zadowoleniem wnioski zawarte w sprawozdaniu Eurogrupy dla przywódców z dnia 4 grudnia 2018 r. o pogłębianiu UGW, które zostały zatwierdzone w całości na szczycie państw strefy euro w dniu 14 grudnia 2018 r.; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności przyspieszenie wprowadzenia wspólnego mechanizmu ochronnego dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, pod warunkiem że poczyniono wystarczające postępy w dziedzinie ograniczania ryzyka, które mają zostać poddane ocenie w 2020 r., a także zatwierdzenie podstawowych ustaleń w sprawie reformy EMS; przypomina swoje wcześniejsze stanowisko w sprawie konieczności uzupełnienia europejskiego systemu gwarantowania depozytów, uznając, że ograniczanie ryzyka i podział ryzyka powinny iść ze sobą w parze; zauważa, że nie osiągnięto natychmiastowych rezultatów w odniesieniu do przyszłego budżetu strefy euro i mechanizmu stabilizacyjnego, ale przyjmuje do wiadomości mandat do pracy nad instrumentem budżetowym na rzecz konwergencji i konkurencyjności; podkreśla, że osiągnięto znaczny postęp w zakresie ograniczania ryzyka; przypomina, że Parlament w dużej mierze się do tego przyczynił, w szczególności w odniesieniu do pakietu bankowego oraz ostrożnościowego mechanizmu ochronnego dla kredytów zagrożonych;

17. proponuje ustalenie protokołu tymczasowego porozumienia o współpracy pomiędzy EMS a Parlamentem, ze skutkiem natychmiastowym, w celu poprawy dialogu międzyinstytucjonalnego i zwiększenia przejrzystości i rozliczalności EMS, z określeniem praw Parlamentu i jego posłów w odniesieniu do pytań kierowanych do zreformowanego EMS, regularnych wysłuchań, praw do nominacji i odpowiednich praw do kontroli budżetowej; przypomina o swoim wniosku dotyczącym porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie zarządzania gospodarką; podkreśla, że dyrektor zarządzający zreformowanego EMS powinien być wybierany przez Parlament Europejski na wniosek Rady i składać mu sprawozdania; wzywa do zapewnienia równowagi płci w składzie organów zarządzających zreformowanego EMS;

18. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Komisji, Radzie, Eurogrupie, Europejskiemu Bankowi Centralnemu, dyrektorowi zarządzającemu Europejskiego Mechanizmu Stabilności oraz parlamentom państw członkowskich.